

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova
Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova
I.P. Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău

"Aprob"

Director CEVVC

Sergiu Zabolotnîi

**Curriculumul modular
S.06.O.021 Economia întreprinderii**

*Specialitatea
72160 Tehnologia produselor obținute prin fermentare*

*Calificarea
Tehnician tehnolog
(Cod 311122 conform CORM -2014)*

Aprobat:

La ședința Consiliului metodico – științific din "25" 12 2019,

Svetlana Cociorvă Svetlana, președinte consiliu.

La ședința Catedrei, Disciplinelor de specialitate" din "19" 12 2019,

Olesea Nogailic Olesea, șef catedră.

Coordonat cu:

Comitetul Sectorial pentru Formare Profesională din Agricultură și Industria Alimentară,

Palii Leonard, Președinte,

Direcția știință, educație și extensiune rurală, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova, *Rodica Reșitca*, șef direcție,

Facultatea Tehnologie și Management în Industria Alimentară, Universitatea Tehnică a Moldovei,

Vladislav Reșitca, decan.

Autor:

Busuioc Viorica, profesor discipline economice, grad didactic superior, I.P.Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău.

Coordonator: *Golban Maria*, metodist, responsabil de managementul calității, Centrul de Excelență în Transporturi din Chișinău.

Recenzenți:

Crudu Sorina, dr. conf. Univ. int., Universitatea Tehnică a Moldovei,

Grama Filip, Șef secție fabrica de vin Î.S. „CNVVC”.

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic

<https://www.ipt.md/ro/produse-educationale>

I. Preliminarii

Curriculumul modular al unității de curs *Economia întreprinderii* face parte din componența de specialitate de formare profesională la specialitatea *Tehnologia produselor obținute prin fermentare*.

Scopul instruirii în cadrul curriculumului modular prevede:

- formarea unei imagini complexe, sistemice asupra relațiilor de producție din ramura vinicola, în interdependență cu forțele de producție;
- formarea competenței de analiză a activității și dezvoltării ramurii vinicole;
- formarea unei gândiri economice coerente care permite analiza și aplicarea legilor economice în ramura vinicola.

De asemenea scopul curriculumului modular *Economia întreprinderii* este de a forma la elevi competențe de identificare a esenței și particularităților funcționării legilor economice în societate, de aplicarea a metodelor de calcul a indicilor economici, de organizarea a evidenței primare, rulajului producției și analizei rezultatelor activității agenților economici și a factorilor, ce au influențat asupra acestor rezultate.

Curriculum Economia întreprinderii, prin natura preocupărilor sale, are un caracter interdisciplinar pronunțat, deoarece studierea se bazează pe cunoștințele obținute la disciplinele precum: *Matematică, Geografie, Bazele legislației în domeniu, Educația civică*. Cunoștințele acumulate și competențele formate vor fi aplicate în cadrul disciplinei *Bazei antreprenoriatului*.

II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională

Domeniul vitivinicola este bazat pe activitatea agenților economici, care solicită specialiști competenți, capabili să contribuie la soluționarea problemelor parvenite în activitatea întreprinderilor de profil, ceea ce se poate realiza prin învățarea, formarea și dezvoltarea competențelor profesionale specifice specialității, conform calificării profesionale.

Unității de curs *Economia întreprinderii* îi revine un loc aparte în pregătirea specialiștilor din domeniul vinificației. Importanța și utilitatea cursului ține de utilizarea de către viitorii specialiști a competențelor profesionale specifice modulului dat. Ea oferă premise pentru unele oportunități de creștere profesională și de afirmare în domeniul în care va activa.

În procesul aplicării practice a competențelor profesionale formate are loc o îmbogățire a experienței profesionale prin consolidarea deprinderilor de muncă. Din punct de vedere metodologic, acest principiu presupune ideea transferului de cunoștințe aplicative și abilități pentru diferite situații practice. Cunoștințele și deprinderile obținute în procesul studierii cursului vor servi ca suport la dezvoltarea competențelor specifice de proiectare a unităților de producere și la elaborarea lucrărilor de diplomă și proiectarea întreprinderilor.

III. Competențele profesionale specifice modulului

1. Identificarea factorilor de sporire a eficienței economice a resurselor umane în sectorul agroindustrial.
2. Identificarea indicatorilor asigurării și eficienței utilizării mijloacelor fixe în entitățile industriale.
3. Gestionarea indicatorilor asigurării și eficienței utilizării activelor curente în entitățile industriale.
4. Utilizarea conceptelor referitoare la activitatea investițională a întreprinderii.
5. Soluționarea problemelor în condițiile actuale ale mediului economici.
6. Aplicarea practică a indicatorilor economici în situații de producere.

IV. Administrarea modulului

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite		
	Total	Contact direct		Lucrul Individual				
		Prelegeri	Practică/Seminar					
VI	60	15	30	15	Examen	2		

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
1. Resursele de muncă ale întreprinderii		
1. Identificare a factorilor de sporire a eficienței economice a resurselor umane în sectorul agroindustria.	1.1 Metodele de studiere a economiei întreprinderii 1.2 Esența și rolul resurselor umane 1.3 Disponibilitățile și necesitățile de forță de muncă în întreprinderile industriale. 1.4 Indicatorii eficienței economice a gestionării personalului întreprinderii. Căile de sporire a eficienței economice a gestionării personalului întreprinderii	A1. Aplicarea noțiunilor economice în activitatea de comunicare A2. Estimarea rolului resurselor umane în activitatea economică a întreprinderilor din sectorul agroindustrial A3. Determinarea indicatorilor eficienței economice a gestionării personalului întreprinderii A4. Utilizarea căilor de sporire a eficienței economice a gestionării personalului întreprinderii
2. Mijloacele fixe ale întreprinderii		
2. Identificarea indicatorilor asigurării și eficienței utilizării mijloacelor fixe în entitățile industriale	2.1 Esența, însemnatatea și clasificarea mijloacelor fixe. 2.2 Evaluarea, reevaluarea și uzura mijloacelor fixe. 2.3 Evaluarea disponibilității, stării și circulației mijloacelor fixe. 2.4 Estimarea eficienței economice a utilizării mijloacelor fixe. 2.5 Căile de sporirea eficienței economice a utilizării mijloacelor fixe.	A1. Identificarea particularităților mijloacelor fixe. A2. Utilizarea indicatorilor de evaluare, reevaluare și uzură a mijloacelor fixe la rezolvarea situațiilor-problemă. A3. Interpretarea indicatorilor disponibilității, stării și circulației mijloacelor fixe. A4. Determinarea particularităților de sporire a eficienței economice a utilizării mijloacelor fixe.
3. Activele curente ale întreprinderii		
3. Gestionarea indicatorilor asigurării și eficienței utilizării activelor curente în entitățile industriale	3.1 Conceptul de active curente 3.2 Indicatorii disponibilității și eficienței economice a utilizării activelor curente 3.3 Direcțiile de sporire a eficienței utilizării activelor curente ale întreprinderii	A9. Identificarea particularităților activelor curente A10. Aprecierea disponibilității și eficienței economice a utilizării activelor curente A11. Folosirea eficientă a utilizării activelor curente ale întreprinderii
4. Activitatea investițională a întreprinderii		

4. Utilizarea conceptelor referitoare la activitatea investițională a întreprinderii	1.1 Noțiune de investiție. Clasificarea investițiilor 1.2 Sursele de investiții și metodele de finanțare a investițiilor 1.3 Metodele de evaluare a eficienței investițiilor 1.4 Cările de sporire a eficienței economice a investițiilor	A12. Determinarea surselor de investiții și metodele de finanțare a investițiilor A13. Aplicarea metodelor de sporire a eficienței economice a investițiilor
5. Consumurile și costul producției		
5. Soluționarea problemelor în condițiile actuale ale mediului economic	5.1 Esența economică a consumurilor și costul producției 5.2 Componența și clasificarea consumurilor 5.3 Caracteristica generală a metodelor de calculare a costurilor 5.4 Particularitățile calculării costului de producție 5.5 Rezervele de reducerea costului de producție	A14. Rezolvare situațiilor-de producere cu aplicarea costului de producție. A15. Determinarea indicatorilor costului de producție A16. Analiza factorilor care influențează asupra reducerii costului de producție A17. Calcularea cheltuielilor de producție A18. Planificarea devizului planului de cheltuieli
6. Eficiența economică a activității întreprinderii		
6. Aplicarea practică a indicatorilor economici în situații de producere.	6.1 Esența și însemnatatea eficienței economice 6.2 Indicatorii eficienței economice 6.3 Direcțiile principale de sporire a eficienței economice în întreprinderile industriale	A19. Determinarea indicatorilor eficienții economice a producției A20. Identificarea factorilor și cauzelor care au generat o situație financiară a întreprinderii

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare/competențe specifice	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul Individual
			Prelegeri	Practică/Seminar	
1.	Resursele de muncă ale întreprinderii	12	4	4	4
2.	Mijloacele fixe ale întreprinderii	10	2	6	2
3.	Activele curente ale întreprinderii	8	2	4	2
4.	Activitatea investițională a întreprinderii	8	2	4	2
5.	Consumurile și costul producției	11	3	6	2
6.	Eficiența economică a activității întreprinderii	11	2	6	3
	Total	60	15	30	15

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Resursele de muncă ale întreprinderii			

1.1 Etapele de formare a economiei aplicative ca știință.	Referat	Comunicări	Săptămâna 1-2
1.2 Căile de sporire a productivității muncii în întreprinderile industriei alimentare	Studiu de caz	Prezentarea studiului de caz	Săptămâna 3-4
2. Mijloace fixe ale întreprinderii			
2.1 Căile de sporire a eficienței economice a utilizării mijloacelor fixe	Proiect de grup	Prezentarea proiectului de grup	Săptămâna 5-6
3. Activele curente ale întreprinderii			
3.1 Direcțiile de sporire a eficienței utilizării activelor curente ale întreprinderii	Proiect individual	Prezentarea proiectului	Săptămâna 7-8
4. Activitatea investițională a întreprinderii			
4.1 Investițiile în întreprinderile industriei alimentare	Prezentare electronică	Derularea de prezentări	Săptămâna 9-10
5. Consumurile și costul producției			
5.1 Rezervele de reducere a costului producției în întreprinderile vitivinicole	Studiu de caz	Prezentarea studiului de caz	Săptămâna 11-13
6. Eficiența economică a activității întreprinderii			
6.1 Factorii de sporire a eficienței economice a producției vitivinicoare	Harta de idei	Prezentarea hărții de idei	Săptămâna 14-15

VIII. Lucrările practice recomandate

1. Determinarea și analiza gradului de asigurare a entității cu imobilizări corporale, calcularea indicatorilor eficienței economice a folosirii activelor curente
2. Determinarea și analiza a productivității muncii după indicatori naturali și valorici
3. Determinarea indicatorilor eficienței economice a investițiilor capitale folosite în entitate economică și analiza comparativă a acestor indicatori
4. Calcularea indicatorilor asigurării și eficienței utilizării mijloacelor fixe în entitățile industriei alimentare
5. Determinarea și analiza indicatorilor asigurării cu resurse materiale
6. Calcularea costului unitar și total de producție în sectorul vitivinicol
7. Determinarea indicatorilor eficienței economice a producției industriei alimentare
8. Calculul indicatorilor de rentabilitate în întreprinderile industriei alimentare. Analiza factorială a profitului și rentabilității

IX. Sugestii metodologice

Asigurarea metodică a procesului de predare-învățare se va realiza de către cadrele didactice care propun elevilor pachetul de materiale necesare:

- ☞ suport informațional pentru fiecare unitate de învățare;
- ☞ materiale pentru activitate în auditoriu pentru fiecare unitate de învățare din curriculum (curs de lecții, planuri pentru seminare, indicații metodice etc.);
- ☞ materiale-suport pentru activitatea de învățare individuală a elevilor, materiale pentru autoevaluare, teste de control, teste-grilă, subiecte pentru examen.

Pe parcursul procesului de predare – învățare vor fi utilizate cele mai eficiente metode, procedee și mijloace de învățare în dependență de capacitatele individuale ale elevilor.

Metodele recomandate în procesul de predare-învățare a unității de curs *Economia întreprinderii*: Brainstorming, Metoda pălăriilor gânditoare, SINELG, Masa rotundă, Interviu de grup, Studiu de caz, Diagrama Venn, Portofoliul individual și de grup, lucrul la calculator (individual și/sau sub conducerea cadrului didactic), rezolvarea de probleme, dezbatere colective, conversația, analiza și sinteza, Puzzle de grup, Discuții în panel, Analiza SWOT, Arborele așteptărilor etc.

Nr. crt.	Unități de învățare	Metodele recomandate pentru a fi utilizate în procesul de predare-învățare:
1.	Introducere în economia întreprinderii	Brainstorming, conversația, metoda pălăriilor gânditoare
2	Resursele de muncă ale întreprinderii	Conversația, rezolvarea de probleme, masa rotundă, interviul de grup, analiza SWOT
3.	Mijloacele fixe ale întreprinderii	Conversația, rezolvarea de probleme, dezbatere colective
4.	Activele curente ale întreprinderii	Brainstorming, diagrama Venn, rezolvarea de probleme
5.	Activitatea investițională a întreprinderii	Portofoliul individual și de grup, conversația, rezolvarea de probleme, SINELG
6.	Consumurile și costul producției	Puzzle de grup, discuții în panel, rezolvarea de probleme,dezbatere colective
7.	Eficiența economică a activității întreprinderii	Rezolvarea de probleme, lucrul la calculator, Arborele așteptărilor

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Evaluare curentă/formativă a cunoștințelor elevilor. Pe parcursul semestrului se efectuează evaluarea intermediară a cunoștințelor teoretice, a abilităților și deprinderilor practice. În cadrul seminarelor și lecțiilor practice se va efectua evaluarea elevilor prin intermediul chestionării orale și în scris, studiilor de caz, conversației, expunerii rapoartelor, probelor practice. Autoevaluarea elevului pe perioada însușirii unității de curs (pe teme, comportamente, integral) se va asigura cu setul de teste respective conținutului.

Evaluarea sumativă va fi proiectată în aşa mod, încât să asigure dovezi relevante pentru elevi, cadrele didactice și angajatorii, privind achizițiile în termeni de cunoștințe și abilități în baza unor criterii definite explicit.

La elaborarea sarcinilor/itemilor de evaluare formativă și sumativă, profesorul va ține cont de: Competențele specifice modului.

Produsele elaborate în cadrul studiului individual vor fi evaluate în bază de criterii și descriptori de evaluare.

Instrumentele de evaluare trebuie să fie adecvate scopului urmărit și să permită elevilor să demonstreze deținerea/stăpânirea competențele specifice disciplinei.

Evaluarea finală, care se realizează la încheierea perioadei de studiu a unității de curs (la finele semestrului) se va efectua prin examenul oral/scris.

XXI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu

Pentru realizarea, formarea și dezvoltarea competențelor în cadrul unității de curs *Economia întreprinderii* este necesar să se creeze un mediu educațional adecvat, calitativ și productiv, centrat pe

elev, care se va baza pe următoarele principii de organizare a formării:

- crearea unui mediu de învățare autentic și relevant intereselor elevilor pentru formarea competențelor proiectate, însușirea de cunoștințe, formarea de deprinderi și abilități personale și profesionale - sală de clasă.

Sala de clasă va fi dotată cu mobilier școlar și va avea condiții ergonomice adecvate. Sala de curs dispune de:

- *proiector multimedia;*
- *calculator de tip desktop;*
- *imprimantă cu scanner;*
- *televizor;*
- *conexiunea la internet rețea cu fir.*

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/accesată/procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
1.	MOLDOVANU D. <i>Curs de teorie economică</i> , Ed. ARC, Chișinău, 2006	Sala de lectură	1
2.	PARMACLI, D., BABII, L. <i>Economia agrară</i> . Ch., 2008.	Sala de lectură	1
3.	MAGAZIN P. <i>Economia Agrară</i> , Ed. "Ion Ionescu de la Brad", Iași, 1998.	Sala de lectură	1
4.	LIȘII I. <i>Statistica agriculturii</i> , Ed. UASM, Ch., 2002.	Sala de lectură	1
5.	PRISĂCARU, V. <i>Economia întreprinderii</i> , Ed. UASM, Chișinău, 2011.		1
6.	1. www.bnm.md 2. www.imf.md 3. www.maia.gov.md 4. www.minfin.md 5. www.statistica.md 6. www.ase.md 7. www.ase.ro	Internet	